

SKUP 2008 – 17

Prosjekt: Bydrift i krise og Frp-kuppet
Medarbeider: Pål Andreas Mæland og Krister Clausen Hoaas
Publikasjon: Bergens Tidende
Publisert: Desember 2007 - september 2008
Medium: Avis
Tema: Forvaltning/politikk

Metoderapport «Bydrift i krise» og «Frp-kuppet»

Publisert: 13. desember 2007 – 17. september 2008

Journalister: Pål Andreas Mæland Krister Clausen Hoaas
Torborg Nedreaasgt. 18 Nydalen 19
Leil. 708, 5006 Bergen 5231 Paradis
Tlf. 99530634/55214636 Tlf. 93094052/55214964
paal.maeland@bt.no krister.hoas@bt.no

Lokalpolitisk avdeling, samfunnsgruppen
Nyhetsredaksjonen
Mediehuset Bergens Tidende
Postboks 7240, 5020 Bergen
Tlf.: 55 21 46 46 (nyhetsleder)
05500 (Sentralbord)
www.bt.no

Saken er publisert følgende dager:

«Bydrift i krise» (et utvalg artikler):

13. des 2007: 2 sider: «Går etter millionsmell»
15. des 2007: 1 side: «Krever å få innsyn i hemmelig rapport»
16. des 2007: 1 side: «Rake veien mot kjempesprekk»
17. des 2007: Hovedoppslag og 2 sider: «Kommunen krangler med seg selv»
20. des 2007: 1 side: «Mistillit og krangel»
10. januar: 1 side: «Reidar Lien skal rydde opp i Bydrift»
16. januar: 1 side: «Byråd får mistillit mot seg»
8. mars: Hovedoppslag og 2 sider: «Slik havnet Bydrift på glattisen»
9. mars: Hovedoppslag og 2 sider: «Visste om økonomisk bombe»
10. mars: 1 side: «Tidligere direktør følte seg forbigått»
11. mars: 1 side: «Opplever Bydrift som en belastning»
13. mars 1 side: «Går i protest»
2. april: 1 side: «Ansatt-opprør for å beholde Bydrift»
11. april: 1 side: «Illsinte ansatte truer med streik»
24. april: 1 side: «Byråd ville gå fra egen høring»
25. april: 1 side: «- Mottok rop om hjelp»

«Frp-kuppet»:

9. sep. Hovedoppslag + 3 sider: «Han sitter i bystyret for Frp, men holder møter i et Arbeiderparti-lag i eget hjem. Jarle Veivåg er fagforeningens muldvarp i Fremskrittspartiet»
10. sep. 2 sider: «Begge kastes ut av sine partier»
11. sep. 1 side: «- En stemte for alle»
12. sep. Hovedoppslag + 2 sider: «Ap-ledelsen fikk varsel om kuppet: Martin Kolberg innrømmer og beklager dypt.»
13. sep. 2 sider (laget av kolleger på helgevakt): «Full ordkrig mellom Ap og Frp»
16. sep. B-sak: «Veivåg møtte ikke – vil fortsette i bystyret»
17. sep. 2 sider: «Advarte Frp sentralt om kuppet»

De viktigste artiklene er vedlagt.

Innledning

Sakene om det kommunale foretaket Bydrift Bergens økonomiske misere og kuppet på Frps nominasjonsmøte i Bergen, ble vignettert ulikt og trykket i to ulike tidsbolker i løpet av perioden desember 2007 til september 2008.

Bydrift Bergen var en gjenganger i BTs spalter fra 13. desember til sommeren 2008. Hovedsatsingen var likevel to bolker: 13. til 20. desember og i dagene 8., 9. og 10. mars.

Historien om hvordan et partilag i Arbeiderpartiet fikk sin mann inn i Fremskrittspartiets gruppe i Bergen bystyre, det såkalte «Frp-kuppet» ble fortalt med første sak på trykk 9. september, og gikk som en artikkelserie med oppfølgere den følgende uken.

Det er likevel en klar sammenheng mellom de to sakene. Vi har derfor valgt å sende inn en felles metoderapport til SKUP.

Tipset om Frp-kuppet kom trolig som et direkte resultat av skriviene om Bydrift, og på et tidspunkt da Bydrift var svært mye omtalt i BTs spalter. De to mest sentrale «kuppemakerne» var aktive fagforeningsfolk, og den ene var hovedtillitsvalgt i Bydrift Bergen KF. Hovedformålet med å gå inn i Frp var å få informasjon og å kunne påvirke den politisk betente diskusjonen om fremtiden til Bydrift Bergen og de 175 arbeidsplassene der. Det skal vi komme tilbake til.

Pål Andreas Mæland og Krister Clausen Hoaas fra lokalpolitisk avdeling jobbet begge med de to sakene, selv om vi grovt sett kan si at førstnevnte hadde hovedansvaret for Bydrift, og sistnevnte for Frp-kuppet.

«Bydrift i krise»

12. desember kalte finansbyråd Christine B. Meyer (H) og byråd for miljø og byutvikling, Lisbeth Iversen (KrF) inn til pressekonferanse. Temaet var «Omstrukturering i Bydrift Bergen KF».

På dette tidspunktet visste vi lite om Bydrift Bergen KF, utenom at det var et kommunalt foretak som drev med parkdrift, brøyting av veier og tok grave- og vedlikeholdsoppdrag for andre etater i kommunen. Foretaket ble opprettet i 2004, da tidligere Etat for tekniske tjenester ble konkurranseutsatt. Et søk i mediearkivet til BT viste at vi i april 2007 hadde trykket en ganske liten sak med tittelen «Røde tall for kommunal bedrift». Der sto det at Bydrift ikke ville klare å oppfylle kravet om å gå med 10 millioner kroner i overskudd til bykassen, etter å ha tapt flere kontrakter.

På pressekonferansen kom det frem at situasjonen for foretaket nå var langt alvorligere. Bydrift hadde tapt rundt 20 millioner kroner på en kontrakt inngått med samferdselsetaten om vedlikehold av kommunale veier. Det hadde vist seg at tjenestene var priset altfor billig. Direktør Kjersti Skaar trakk seg fra stillingen, og byrådet varslet at noe måtte gjøres med foretaket.

Tilbake fra pressekonferansen ringte vi til noen av dem som hadde med foretaket å gjøre, deriblant den hovedtillitsvalgte, Trond Hjelmeland. Han var svært samarbeidsvillig, og

fortalte historier om hvor galt det hadde gått. Blant annet hadde markedssjefen blitt satt til å kjøre strøbil på kveldstid.

13. desember hadde BT saken «Går etter millionsmell», med undersak «Sjef kjører strøbil».

Hemmelige dokumenter

Én ting irriterte på pressekonferansen. Byrådene henviste stadig til en rapport som de hadde fått Ernst & Young til å lage. Den skulle ta for seg driften av foretaket og mulighetene for å gjøre det om til aksjeselskap.

Et resymé fra Ernst & Young ble lagt frem på pressekonferansen. Men byrådet ønsket ikke å offentliggjøre selve rapporten, med begrunnelsen: ”rapporten inneholder krasse karakteristikk om enkeltpersoner” (byråd Christine B. Meyer).

Vi var overbevist om at rapporten ville kunne inneholde godt stoff til flere saker om Bydrift, og trolig konkretisere hvor de 20 tapte millionene hadde tatt veien. Krister Clausen Hoaas formulerte neste dag et krav om innsyn i dokumentet, som ble sendt til byrådsavdeling for finans. Vår begrunnelse var at opplysninger om hvordan offentlige tjenestemenn har utført sine arbeidsoppgaver, ikke er omfattet av taushetsplikt. Også partiene i opposisjon reagerte sterkt på hemmeligholdelsen, og krevde innsyn.

15. desember trykket vi derfor en sak med tittelen «Krever å få innsyn i hemmelig rapport», delvis også med motivet å legge press på byrådet.

Vi gikk systematisk igjennom alle politiske saker om Bydrift Bergen som lå tilgjengelig. Selv om styremøtene i foretaket sto i Bergen kommunes register over politiske møter og saker (<http://www3.bergen.kommune.no/bksak/>), viste det seg at bare to tredjedeler av styredokumentene var unntatt offentligheten. Det kommer vi tilbake til under «spesielle omstendigheter». Vi sendte inn klage på at så mange styredokumenter var unntatt offentlighet, siden vi mente at et kommunalt foretak måtte ha samme offentlighetspolitikk som andre offentlige organer.

Men ved ett tilfelle klarte vi å åpne et dokument som var merket «Unntatt Offentlighet». Det viste seg å være et langtidsbudsjett som styret hadde fått laget for de neste årene, og som viste at det oppsamlede underskuddet ville øke fra 17 til 40 millioner kroner i løpet av 2008.

16. desember trykket vi saken «Rake veien mot kjempesprekk», basert på styredokumentet som egentlig skulle ha vært hemmelig.

Dagen etter var første gang Bydrift-saken ble hovedoppslag i BT. Etter å ha snakket med en rekke aktører, hadde vi fått innblikk i den voldsomme konflikten samferdselskontrakten hadde utløst innad i kommunen. Ikke alle var villig til å snakke ut i avisen, men kunne fortelle en oppsiktsvekkende historie. Det hadde gått så langt at begge parter, Samferdselsetaten og Bydrift Bergen KF (som juridisk er del av samme rettssubjekt), engasjerte hver sine advokater. Kommuneadvokaten måtte opptre som «dommer» i striden.

17. desember sto saken «Kommunen krangler med seg selv», med undersøker med styreleder og kommentarer fra opposisjonen. En av hovedkildene i saken var hovedtillitsvalgt og styremedlem Trond Hjelmeland. De neste dagene fulgte flere oppfølgere.

I arbeidet med disse fikk vi også vite fra en sentral kilde at han kunne gi oss den hemmelighetsstemplede Ernst & Young-rapporten. Det takket vi ja til, og laget to saker basert på rapporten:

«Mistillit og krangel. Kommunale foretak kritiseres i hemmelig rapport» («I fjor sendte Bydrift Bergen 3100 fakturaer til et annet kommunalt foretak, Bergen Vann KF. Nå er de uenige om alle jobbene var bestilt») og «Underskuddet vokser» («Alt tyder på at årets Bydrift-underskudd blir større enn det som er fortalt. Byråd Lisbeth Iversen frykter et minus på 25 millioner kroner») Begge sto på trykk **20. desember**.

Saken blir politisk

Fra å være en sak om økonomiske problemer i et kommunalt foretak, ble det et politisk stridsspørsmål om riktigheten av å konkurranseutsette kommunale tjenester – og ikke minst om byrådet hadde oppfylt informasjonsplikten sin, eller om de forsøkte å holde underskuddet skjult fra bystyret.

9. januar var det ny pressekonferanse om Bydrift Bergen, der byrådet blant annet offentliggjorde Ernst & Young-rapporten etter klagen fra BT, BA og politiske partier. I tillegg ble en ny styreleder utpekt.

Rødt og SV varslet mistillitsforslag mot byråd Lisbeth Iversen, som hadde det formelle ansvaret for Bydrift i perioden det gikk galt. For øvrig døde mye av kritikken hen, og da mistillitsforslaget ble behandlet i bystyret **25. februar**, fikk det bare syv stemmer.

SV mente Iversen hadde brutt sin informasjonsplikt til bystyret da hun ikke informerte om den økonomiske situasjonen i Bydrift i 2. tertialrapport, som ble lagt frem som bystyret i juni 2007. Der var det forventede resultatet til Bydrift kun justert fra pluss 10,5 millioner til pluss 10 millioner. – Vi visste ikke mer enn det som styret meldte, at det kunne bli et dårligere økonomisk resultat enn forutsatt, sa Iversen som forklaring. (BT 16. januar)

Hva visste byrådet – og når?

I denne perioden dekket BT Bydrift-saken kun som en del av den løpende nyhetsbildet. Pål Andreas Mæland hadde på et seminar foreslått å gå grundigere inn i historien, og ble nå bedt av nyhetsleder Gard Steiro om å sette av fem dager til dette.

Målet med dette «miniprojektet» var todelt:

- 1) Å fortelle historien om hvordan det gikk helt galt da kommunen skulle «leke butikk» og konkurranseutsette. Hvordan de kunne bomme med 20 millioner kroner på en kontrakt verd like mye. Tanken var å lage denne saken i en fortellende form.
- 2) Prøve å fastslå hva byrådet visste og når de fikk vite det. Det springende punktet var om byrådet hadde mulighet til å ta med opplysningene i 2. tertialrapport i juni 2007. Flere opposisjonspolitikere mente at byrådet bevisst hadde holdt det unna tertialrapporten, fordi det ville være uheldig for et borgerlig byråd at en konkurranseutsatt etat gikk til de grader på trynet. Det var som kjent lokalvalg i september 2007. Nå ble historien først kjent etter valget.

Den første delen var noenlunde grei, siden vi kjente historien godt fra før. Den andre delen krevde mange, og lange, intervjuer bl.a. med tidligere styreleder, direktør, markedssjef og den hovedtillitsvalgte (Trond Hjelmeland).

Flere bekreftet uavhengig av hverandre at styret skriftlig hadde informert byrådsavdelingen senest 21. mai 2007 at Bydrift gikk mot et underskudd på 15-17 millioner kroner. I tillegg gikk vi på nytt gjennom alle tilgjengelig dokumenter, med spesielt fokus på datoer. Alle offentlige styredokumenter i Bydrift ble gransket, i tillegg til sakslisten for møtene. Også alle tilgjengelige dokumenter i forarbeidet til tertialrapporten ble bestilt og gått igjennom.

To ting merket seg ut: På et ekstraordinært styremøte i april 2007 ble det behandlet en sak med tittel «Kriseplan for økonomien». Byrådets representant var til stede på styremøtet. Dessuten fremgikk det av styrets årsberetning for 2007 at de hadde informert byrådet om underskuddet som innspill til tertialrapporten i brev 21. mai.

Dermed var det fastslått: Byrådsavdelingen hadde god tid på seg til å inkorporere disse opplysningene i tertialrapporten som ble fremlagt 6. juni og behandlet i bystyret 25. juni 2007.

Artiklene sto på trykk **8. og 9. mars**, begge som hovedoppslag: «Slik havnet Bydrift på glattisen» (8. mars), «Sa ingenting om stort underskudd» (9. mars), med undersaken «Tror byrådet bevisst feilinformerte».

Flere oppfølgere fulgte de neste dagene, med politiske reaksjoner, intervju med tidligere en direktør i Bydrift og ikke minst flere utspill fra de ansatte i Bydrift, stort sett fremført av hovedtillitsvalgt Trond Hjelmeland, som var svært aktiv i prosessen om fremtiden til foretaket.

Sakene fikk et stort og langvarig politisk etterspill i bergenspolitikken. Bystyret kalte inn til åpen høring om Bydrift-saken. Høringen ble avholdt **24. april**. Der ble en presset byråd Lisbeth Iversen tvunget til å bekrefte at hun hadde mottatt «et rop om hjelp» fra Bydrift-styret i løpet av våren.

Fem opposisjonspartier (Ap, SV, Sp, Rødt og Pensjonistpartiet) varslet nytt mistillitsforslag mot Iversen på bakgrunn av det som kom frem i høringen. Det ble behandlet i bystyret 27. mai. Det borgerlige flertallet stemte imot. På dette tidspunktet hadde vi fått et annet tips som gjorde at vi arbeidet i en litt annen retning utover sommeren:

«Frp-kuppet»

Tirsdag 9. september fortalte vi hvordan Teknisk Faglag av DNA og Bergen Tekniske fagforening (BTFF) hadde fått valgt inn «sin» mann i Fremskrittspartiets bystyregruppe. Nyheten fikk et voldsomt gjennomslag på nasjonal basis og preget nettavisene og etter hvert radio- og tv-nyhetene utover dagen. Selve historien startet på en noe fuktig julefest høsten 2006. Vår befatning med denne siden av saken startet mye senere

Tipset

Det første tipset kom anonymt på e-post med falskt navn 1. april 2008. Det fortalte at Ap-lokallagsleder Trond Hjelmeland hadde skrytt av å stå bak en aksjon for å få sine folk inn på

Fremskrittspartiets lister i forkant av kommunevalget 2007. Tipset fortalte også at det gikk rykter om at aksjonen hadde vært vellykket og at den kanskje til og med hadde gitt plass i Fremskrittspartiets bystyregruppe. Det kunne ikke tipser bekrefte.

Hjelmeland hadde i ukene før tipset vært sterkt profilert i BTs spalter i forbindelse med Bydrift-saken. Han opptrer i 42 artikler i BTs arkiv i 2008. I tillegg til å være hovedtillitsvalgt i Bydrift Bergen KF og leder for Bergen Tekniske Fagforening (BTFF), satt han også som leder for Teknisk faglag av Det norske Arbeiderparti og i Arbeiderpartiets representantskap i Bergen. Trolig kom tipset som følge av dette.

Til tross for datoen (1. april) ble tipset tatt seriøst. Historien til Fremskrittspartiets nominasjonsmøter i Bergen er stormfull. Nominasjonsmøtet til kommunevalget i 2007 var intet unntak. Det ble gjort fremstøt for å få tak i en oversikt over medlemmene som stilte på Frps nominasjon 29. november 2006. I denne sammenheng ble personer sentralt i både Ap og Frp i Bergen kontaktet, uten at det ga noen resultater. Slik vi opplevde det, ble det heller ikke utvist særlig stor interesse for å undersøke om det virkelig var noe i tipset fra noen av partiene.

Etter to uker ble det gjort et nytt fremstøt overfor tipser for å se om det var mulig å få ut mer informasjon. Det var det ikke på det tidspunktet. I perioden mai-august ble det gjort ytterligere et par forsøk på å få ut navn, men det ble ikke lagt ned noe systematisk arbeid fra vår side i denne perioden. Årsak var både manglende kapasitet og at vi avventet svar fra Frp sentralt. Vi hadde lagt inn forespørsel først hos leder i Bergen Frp, og deretter generalsekretær Geir A. Mo, om å få tilgang til navnelisten over dem som var på nominasjonsmøtet i 2006. Tanken var å kryssjekke den mot medlemslisten til BTFF og evt. Ap. Forespørselen ble avslått i august, med begrunnelsen at partimedlemskap ikke er offentlig informasjon.

Gjennombruddet

Etter at sommerferien var over ble kontakten med tipser fornyet. Det samme ble kontakten mot Frp lokalt. I slutten av august kom det første lille gjennombruddet. Vi fikk informasjon om at det skulle holdes møte i Teknisk faglag og at «Frp-prosjektet» sto på sakslisten. Det var ikke vanskelig å regne seg til at det møtet i utgangspunktet skulle holdes i lokalene til BTFF på Grønneviksøren hvor Trond Hjelmeland har sin arbeidsplass.

Informasjonen om møtet satte fart i arbeidet. Først ble hele Frps liste til valget 2007 gjennomgått for på den måten å eliminere så mange som mulig av dem som «kuppkandidater». I sakens karakter lå det at alle personer som hadde hatt verv i Frp før valget 2007 ble strøket som aktuelle kandidater i denne sammenheng. På dette tidspunktet hadde vi ingen bekreftelse på at aksjonen hadde ført en person helt inn i bystyret. Vi hadde kun et anonymt tips og vissheten om at nominasjonsmøtet hadde vært av det spesielle slaget. Blant annet ble Frps ordfører kandidat stemt ned fra 2. til 8. plass på kommunevalglisten.

På Bergen kommunes nettsider ligger et «politikerregister» (<http://www3.bergen.kommune.no/wwwsru>) hvor alle byens folkevalgte er registrert. Allerede da var det mye som tydet på at kandidaten kunne være Frps bystyreprerentant Jarle Veivåg, siden han der står oppført med sitt styreverv i Bergen Tekniske fagforening, hvor altså Trond Hjelmeland er styreleder. Han var også hovedtillitsvalgt i Ragn Sells AS, et tidligere kommunalt selskap. I BTs arkiver fant vi at Veivåg og Hjelmeland sammen hadde skrevet kronikk i BT i hvor de blant annet gikk til angrep på høyresidens (Frp og Høyre) privatisering av kommunale arbeidsplasser. Det var imidlertid langt fra nok til å ha noen historie å fortelle.

Etter en del arbeid fikk vi informasjon om at møtet i Teknisk faglag skulle holdes 29. august og at det kunne bli flyttet fra Grønnviksøren til Ole Vigs gate 7. Et kjapt søk på bizweb og telefonkatalogen viste at det var adressen til Jarle Veivåg. Av kildevern hensyn kan vi ikke si mer om hvor denne informasjonen kom fra.

Ny kilde og mer dokumentasjon

Samtidig fikk vi kontakt med en ny og uavhengig kilde som kunne fortelle samme historie som vår første tipser, og som også kunne bekrefte at det handlet om Jarle Veivåg, med Trond Hjelmeland i kulissene. Motivet skulle ha vært å få lettere tilgang til informasjon om prosessen rundt Bydrift Bergen og på den måten sikre i hvert fall en viss innflytelse på det som skjedde. Dermed kommer den direkte koblingen til striden om Bydrift Bergen inn i saken om «Frp-kuppet». Vi hadde nå to uavhengige kilder som fortalte samme historie og vi hadde flere tegn som pekte i retning av Veivåg.

Bystyrets kontor i Bergen kommune ble kontaktet. Derfra fikk vi oversikt over antall «slengere» de ulike representantene på Frps liste hadde fått under kommunevalget. Av Frps navn på listen var det bare toppkandidaten Liv Røssland som fikk flere slengere enn Veivåg. Det var nok en indikasjon på at Veivåg var ”rett” mann. Slengerne brakte Veivåg fra en 20. plass på Frps liste, opp til 15. og dermed ble første varaplass til bystyret. I og med at Frp gikk i byråd med Høyre og KrF avanserte Veivåg til fast plass i bystyret og oppvekstkomiteen.

Vi gikk deretter systematisk gjennom alle protokoller fra bystyremøter og møter i oppvekstkomiteen for å se hvordan Veivåg hadde opptrådt som Frp-tillitsvalgt. Der fant vi ingen tegn på noe spesielt. Veivåg hadde ikke stemt med eller fremmet saker i strid med Frps linje.

Gjennom bearbeidelse av kilder fikk vi så tak i en e-post med innkallingen til styremøtet i Teknisk faglag som ble avholdt 29. august. Møteinnkallingen ble sendt ut 22. august. Som punkt nr. 2 på saklisten sto «Frp-prosjektet». Vi fikk tak i ytterligere en e-post, hvor det står: «Hei Folkens. Styremøte i dag blir i Ole Vigs gt 7 hos Jarle Veivåg kl. 1830 for dem som ønsker å ta turen. Hilsen Trond».

Dermed var det bekreftet at det ble innkalt til møte i et Ap-lokallag hjemme hos en bystyreprerentant for Frp, med «Frp-prosjektet» på dagsordenen. At møtet ble avholdt bekreftet Trond Hjelmeland selv på Facebook. 29. august skriver han i Facebook-profilen sin følgende status: «Trond Ut en tur med Faglaget».

E-posten og Facebook-statusen var viktige for å bevise at det var et møte i Ap-laget, ikke i fagforeningen, BTFF. Selv om det stort sett var de samme personene som satt i begge styrene, er saken langt mer alvorlig for Veivåg dersom han arrangerer møte i et konkurrerende partis lokallag.

Vi gikk deretter systematisk gjennom Bergen Tekniske fagforenings hjemmeside (www.btff.no) for å finne andre mulige kilder. De navnene som dukket opp ble også sjekket på Facebook, der hvor det var åpne profiler. Dette ga ingen konkrete resultater, men bidro til at listen over mulige involverte ble mer presis. Vi visste at minst 20 personer fra BTFF og miljøet rundt hadde meldt seg inn i Frp for å stemme inn Veivåg. Det betydde at mange satt på informasjon. Listen på rundt 40 mulige informanter ble lagt inn i excel, og ringt flere ganger underveis. I første omgang uten resultat.

En systematisk gjennomgang av hele nyhetsarkivet på BTFF.no derimot, ga uttelling. Det ble det blant annet funnet en innkalling til møte i Teknisk faglag av DNA på Grønneviksøren 31. august 2007. Altså kort tid før valget. På agendaen sto «kommunevalget 2007» og «slengerkandidater». Informasjon som ga mening sett i sammenheng med det vi allerede visste. Vi hadde nå nok informasjon til å skrive historien om «Frp-kuppet».

Konfrontasjonen

Mandag 8. september ringte vi Jarle Veivåg og Trond Hjelmeland for å konfrontere dem med det vi visste. Det ble ringt samtidig for at de ikke skulle kunne samordne forklaringer eller advare hverandre. Begge nektet plent til å begynne med, men begge sa mer enn nok til å fremstå med meget dårlige forklaringer i avisen. Etter en stund innrømmet en av dem at vår historie var korrekt, men at de ikke ville kommentere det. Vi fortalte at vi kom til å trykke historien uansett, men oppfordret dem til selv å fortelle hva som hadde skjedd. Etter kort tid gikk de med på det. Vi møtte begge to samtidig i BTs lokaler samme kveld. Der la de alle kort på bordet og innrømmet absolutt alt. Det var kun detaljer som skilte det vi allerede hadde skrevet, fra deres egen fremstilling. Saken var «gryteklar». 9. september ble det vi har kalt «Frp-kuppet» publisert.

Dagene etter levde historien videre i «alle medier», Hjelmeland trakk seg først fra alle verv i Ap og meldte seg deretter ut. Frp i Bergen var først noe vage på eventuelle konsekvenser for Jarle Veivåg, men partiformann Siv Jensen forlangte igangsetting av eksklusjonssak. Vi kom imidlertid ikke videre og fryktet at saken kunne stoppe der. En lang rekke nåværende og tidligere lokale Ap-representanter, særlig dem med tilknytning til fagbevegelsen ble kontaktet for å se om det var mulig å avdekke at «kuppet» var kjent høyere opp i Arbeiderpartiet i Bergen, uten at det ga noen uttelling. De neste dagene var vi derfor ikke særlig foran andre medier.

Vi visste selvsagt at Frp og Ap hadde fått henvendelser om saken allerede i april, i og med at vi selv hadde kontaktet dem. Det vi også visste var at de var blitt tipset om forholdet omtrent på samme tid fra andre kilder. Det ble jobbet for å få tak i dokumentasjon på dette. Torsdag 11. september fikk vi endelig fatt i kopier av e-postene som ble sendt til Ap sentralt og Frp i Bergen. E-posten til Ap ble besvart av Rune Opstad, kontorsjef i Ap og Martin Kolbergs høyre hånd. I Aps organisasjonskart oppgis han som en del av ledelsen. Det er begrunnelse god nok til å hevde at Aps ledelse ble informert. Saken ble trykket 12. september med tittelen «Ap-ledelsen fikk varsel om kuppet» på forsiden.

Ut fra nyhetsarkivet og annen info på btff.no var det laget liste over samtlige navn som ble nevnt i forbindelse med tillitsverv i fagforeningen de siste fire årene. I tillegg hadde gjennomgangen av Facebook-profiler og -vennelister bidratt til at vi en navneliste på i underkant av 40 personer. Noen av dem hadde garantert informasjon, noen kunne være villig til å dele informasjonen med oss. Vi hadde tidligere ringt alle navn på listen. Ingen av dem ønsket å være åpne kilder, men syv personer bekreftet historien. I dagene etter den første publiseringen ble de syv oppringt på nytt. Heller ikke da ville de stå frem.

På tredje forsøk, en uke etter den første publikasjonen, valgte likevel en av dem å bekrefte historien, noe som var viktig siden Hjelmeland og Veivåg delvis gikk tilbake på det de hadde innrømmet overfor oss. Denne kilden kunne imidlertid også fortelle at han to ganger hadde kontaktet Frps hovedkontor og advart dem om «Frp-kuppet» før selve nominasjonsmøtet hvor Veivåg kom inn på listen. 17. september ble saken «Advarte Frp sentralt om kuppet» trykket.

23. oktober kom nyheten om at Arbeiderpartiets lokallag Teknisk faglag av DNA ble lagt ned. Dagen etter (24. oktober) vedtok et enstemmig sentralstyre i Frp å ekskludere Jarle Veivåg. Eksklusjonen er anket og skal etter planen behandles i februar.

Tidsbruk i de to sakene

Siden Bydrift-saken gikk over et halvt år, er det vanskelig å regne tid. Det meste ble gjort i vanlig arbeidstid, med unntak av dagene før publisering av «miniprojektet» i mars. Da ble det et par sene kvelder de fem dagene som var satt av. En god del fritid ble brukt til å lese hundrevis av sider med dokumenter.

Det er også vanskelig å anslå den totale tidsbruken i tiden fra tipset om Frp-kuppet 1. april og frem til slutten av august. I arbeidet frem mot første publisering ble det satt av tre fulle arbeidsdager. I tillegg gikk det med tre kvelder og mye helgejobbing til gjennomgang av ulike nettsider, registre osv. I tiden 4.–17. september ble det jobbet totalt 14 arbeidsdager fordelt på to personer. I tillegg gikk det med en rekke kvelder og en del helgearbeid på fritiden til gjennomgang av registre, nettsider osv.

Spesielle erfaringer

I arbeidet med Bydrift Bergen erfarte vi raskt i hvor liten grad offentlighetsloven blir praktisert i enkelte kommunale foretak. Kommunale foretak er tidligere avdelinger eller etater som blir konkurranseutsatt, og dermed drives på en ”forretningsmessig” måte. De forvalter milliarder av kommunale skatte kroner, og er juridisk fortsatt en del av kommunen. Likevel oppfatter foretakenes styre (som i stor grad består av politikere) at de er selskaper, og har unntatt svært mange styredokumenter med grunnlag i § 6.2b i den gamle offentlighetsloven: «av hensyn til en forsvarlig gjennomføring av økonomiske rammeavtaler med næringslivet»

For året 2007 var 31 av 46 styredokumenter i Bydrift unntatt offentligheten. Dette klaget vi på, og laget en egen undersøkelse om fenomenet i forbindelse med artikkelserien. Klagen vant til slutt frem. I april ble vi overrakt en bæresekk med dokumenter om Bydrift Bergen, etter at kommunen hadde avgradert de fleste styredokumentene.

Problemene fortsatte likevel for oss som skal prøve å følge med hva de kommunale foretakene holder på med. I desember skrev BT følgende etter en gjennomgang i tre foretak: «En gjennomgang av tilgjengelige sakslister og styredokumenter i de tre kommunale foretakene viser at åpenheten langt fra gjelder dem. Samlet er det avholdt 29 styremøter i de tre foretakene. Sakslister eksisterer ikke for mer enn en firedel av møtene. Bare i hver tredje sak er det tilgjengelig informasjon. 17 saker er dessuten unntatt offentligheten. I de resterende sakene mangler all relevant saksutredning. Alle saker knyttet til budsjetter, resultatprognoser og regnskap er enten ikke lagt ut eller unntatt offentlighet. Resultatet er at driften av sentrale deler av kommunens virksomhet i praksis er skjult for innsyn» («Lite innsyn i driften». Krister Clausen Hoaas, 6.12 2008)

– Fra informasjonsavdelingens side synes vi dette er uheldig og feil praksis. Det følger ikke de retningslinjer som gjelder, uttalte informasjonsdirektør Robert Rastad i Bergen kommune.

Saken medførte at byråd Christine B. Meyer kalte inn samtlige foretaksledere til kursing i offentlighetslov og åpenhet i kommunen. Da BT i begynnelsen av januar 2009 begjærte innsyn i postlistene til samtlige kommunale foretak etter den nye offentlighetsloven, var responsen rask og entydig positiv.

I arbeidet med Frp-kuppet er det noen erfaringer gir nyttig lærdom til senere saker: Intervjuet foretatt av Veivåg og Hjelmeland dagen før første publisering i «Frp-kuppet» skulle vært tapet, gitt sakens karakter. Det ville fjernet enhver troverdighet i deres senere forsøk på å gå tilbake på deler av det de sa på det møtet. På den annen side har verken Veivåg eller Hjelmeland krevd sitater dementert.

Det ble ikke tatt bilde/skrevet ut av nyhetsmeldingene på nettsidene til BTFF som omtalte aktiviteten i Teknisk faglag av DnA. Det skulle vi ha gjort. I ettertid er alle disse slettet. Forsøk på å rekonstruere sidene med «the Way Back Machine» er i tillegg blokkert. Det ble imidlertid tatt bilde av Trond Hjelmelands Facebook-profil og -status da han fortalte om byturen med «faglaget».

Konsekvenser av sakene

Bydrift i krise:

* Byråd Lisbeth Iversen (KrF) fikk to mistillitsforslag mot seg i bystyret. Det andre kom som en direkte konsekvens av BTs artikler, og fikk støtte av hele opposisjonen.

* Bystyret innkalte også til høring om saken, igjen som et direkte resultat av BTs artikler. Høringen var lang og inngående, noe som hisset opp byrådsleder Monica Mæland.

* Saken førte til økt fokus på det parlamentariske system i Bergen. Etter at byparlamentarismen ble innført i 2003, har ingen byråder blitt felt av mistillitsforslag. Professor Frank Aarebrot kalte dette en «Mikke Mus-parlamentarisme», og henviste til Bydrift-saken.

* Bydrift Bergen KF er i ferd med å bli lagt ned. Deler blir tilbakeført som en etat, andre deler skal bli aksjeselskap. Flere politikere, deriblant byråd Christine B. Meyer, har uttrykt sin skepsis til modellen med kommunale foretak.

Frp-kuppet:

* Vi avslørte og dokumenterte historien om hvordan miljøet i Teknisk faglag av DNA og Bergen Tekniske fagforening organiserte seg for å få Jarle Veivåg inn på listen til Frp til kommunevalget i 2007, og hvordan han kom inn i bystyret.

* Vi har dokumentert at Aps sentrale ledelse ble tipset, uten at det ble tatt på alvor.

* Vi har dokumentert at både Frps ledelse lokalt i Bergen og sentralt i Oslo ble advart henholdsvis våren 2008 og før nominasjonen høsten 2006.

* Våre avsløringer medførte at Ap ved Martin Kolberg unnskyldte seg overfor Siv Jensen og Frp to ganger på en uke.

* Trond Hjelmeland har trukket seg fra samtlige verv i Ap og meldt seg ut av partiet.

* Sentralstyret i Frp har enstemmig ekskludert Jarle Veivåg. Ankesaken er i skrivende stund ikke behandlet.

* Arbeiderpartiets lokallag Teknisk faglag av DnA er oppløst og nedlagt.

* Saken fikk et enormt gjennomslag i riksmediene som toppsak i radio- og tv-nyhetene på både NRK og TV 2 i flere dager. Den ble også viet stor oppmerksomhet i diverse debattprogrammer på radio og TV i flere dager.

Bergen, 16. januar 2008,

Pål Andreas Mæland

Krister Clausen Hoaas

METODERAPPORT SKUP 2008

Kommunal forretningsdrift

Artiklene er publisert i Moss Avis og på moss-avis.no i tidsrommet 2. april 2008 til 20. oktober 2008.

Journalist Kjersti Halvorsen
Journalist Mette Eriksen

Redaksjon/adresse:
Moss Avis
Postboks 248 1501 Moss
Tlf. sentralbord: 46 90 7777
Besøksadresse: Gudesgate 10

Journalistenes mobilnummer:
91 32 92 66 (Halvorsen)
415 29 079 (Eriksen)

Innledning

Saken fanget interesse første gang 10. desember 2007. Da gikk Vestby kommunes rådmann på talerstolen i budsjettdebatten og uttalte at han i kommende fireårsperiode så for seg et utbytte i størrelsesorden 300 millioner kroner fra det kommunalt heleide Vestby Næringssselskap AS. Inntektene skulle realiseres gjennom kjøp og salg av næringstomter i kommunen.

Utbytte i 300 millioners-klassen er oppsiktsvekkende stort i kommunal sammenheng og ville i så fall være det første utbyttet i selskapets historie (etablert i 1992).

Rådmannens uttalelse fikk kommunestyrerepresentanter til å gå på talerstolen og etterlate et inntrykk av at de som eiere visste lite om sitt eget selskap. De virket ukjente med driftsformen, hvem som satt i styret, økonomien, muligheten for utbytte, hvem som skulle beslutte hva et eventuelt utbytte skulle brukes til, eller om det fantes datterselskaper.

Serien i Moss Avis skulle avsløre at det bare var én av de 35 kommunestyrerepresentantene som hadde full innsikt i eierskapet de var satt til å forvalte. Denne personen var kommunens mest sentrale politikere, Aps gruppeleder og nylig avgåtte ordfører. Denne representanten gikk rett fra ordførerjobben til styrelederjobben i næringssselskapet etter valgnederlaget høsten 2007. Partiet hans fortsatte i posisjon sammen med Høyre og Frp, der det var Høyre som overtok ordførerstolen.

Hypoteser for gravearbeidet

Moss Avis startet et gravearbeid basert på følgende utgangspunkt:

- * Kommunen eide et selskap eierne, kommunens folkevalgte, visste lite eller ingenting om.
- * Det var lite realisme i at et selskap som aldri hadde avgitt utbytte, skulle tjene penger i 300 millioners-klassen i løpet av få år.
- * Små tette nettverk og utstrakt vennskapskultur styrte kommunens fremtidige gullgruve.
- * Det fantes ingen vedtatte retningslinjer for eierne som fortalte hvordan selskapet skulle drives.

Problemstillinger

Spørsmålene vi måtte stille, var disse:

- * Er det mulig å oppfylle de spesielle kravene man har til innsyn og kontroll i en kommune, når den kommunale forretningsvirksomheten er organisert som selskap under aksjeloven?

* Er det tilrådelig at de samme folkevalgte både skal drive kommunal forretningsdrift og forvalte innbyggernes interesser innenfor samme definerte område?

* Kan man drive et kommunalt selskap forsvarlig uten et styringsdokument politikere, administrasjon, aktører og innbyggere har tilgang på?

Problemstillingene ble ikke endret underveis.

Avsløringer

* Moss Avis avslørte i serien om Vestby kommunes forretningsdrift en etisk og juridisk gråsoner bestående av rolleblandinger og habilitetskonflikter, mangelfull innrapportering til Brønnøysund-registrene, ukjente milliontransaksjoner og intensjonsavtaler, manglende innsyn og kontroll, kort sagt det ekspertene på området betegnet som ”en organisering bort fra offentligheten”.

* Moss Avis avdekket at et lite nettverk bestående av syv personer styrte det som skulle bli kommunens gullgruve.

* Moss Avis avslørte videre at næringsselskapet hadde vært teknisk konkurs. En note i regnskapet kunne avsløre at selskapet hadde tatt opp et lån med oppsiktsvekkende høy rente, en rente eksperter betegnet som ågerrente. Ved å ettergå lånet kunne Moss Avis avsløre at det var gitt av et selskap kontrollert av et styremedlem.

* Avslutningsvis avslørte Moss Avis at rådmannen hadde gitt et muntlig oppdrag til datterselskapet Vestby Fjernvarme om å utarbeide kommunens energiplan.

* Moss Avis kunne også fortelle at styreleder i hovedselskapet fikk prosjektlederstillingen i datterselskapet av et styre vedkommende selv hadde utpekt.

Konsekvenser

Opprullingen av selskapenes indre liv skapte stor debatt i avisens spalter. Både politikere, Vestbys innbyggere og andre kommuner fulgte med og kommenterte saken. Serien ble også sitert fra i foredrag representanter fra Transparency International holder om kommunal forretningsdrift.

* Mandag 14. april 2008 vedtok et enstemmig Vestby kommunestyre å lage eierskapsmelding.

* Styrelederen i Vestby Næringsselskap, som også er gruppeleder for Ap i posisjon og nylig avgått ordfører, vedgikk i dette møtet at informasjonen hadde vært for dårlig.

* Kommunestyret innrømmet at det ikke hadde gjort jobben sin som eier. Blant annet var det flere kommunestyrerepresentanter som ikke visste at næringsselskapet faktisk også hadde et datterselskap, Vestby Fjernvarme AS, stiftet i 2007. Enda færre visste at styrelederen i hovedselskapet også satt som prosjektleder i datterselskapet.

* Da avsløringene kom om at et styremedlem hadde lånt penger til selskapet via ett av sine egne selskaper, valgte denne representanten å ikke ta gjenvalg.

* Kontrollutvalget i Vestby besluttet på bakgrunn av avsløringene i Moss Avis å foreta en selskapskontroll av Vestby Næringssselskap og Vestby Fjernvarme. Kommunestyrets flertall/aktørenes partier sa imidlertid nei til å bevilge penger til en slik granskning.

* Vestby Bedriftsforum hadde ikke lenger tillit til sine egne næringsrepresentanter i de to styrene, og ville skifte dem ut.

Organisering av arbeidet

Journalist Kjersti Halvorsen fikk ideen til prosjektet da hun dekket kommunestyremøtet 10. desember 2007. Hun skjønnte etter hvert at kommunal forretningsdrift var et krevende tema og ba om forsterkninger. Journalist Mette Eriksen tiltrådte prosjektet mandag 3. mars 2008.

I deler av tiden ble vi fredet til å jobbe utelukkende med prosjektet.

Vi fikk den tiden vi ba om av redaksjonsledelsen. Vi hadde ingen fast fotograf i teamet men fikk stort sett fotehjelp når vi ba om det.

Vi startet hver arbeidsøkt med et fellesmøte og fordelte deretter oppgaver. Hver eneste sak ble kvalitetssikret i etterkant sammen med nyhetsredaktør og vaksjefer på begge skift.

Det aller meste av gravejobben ble gjort før avisen begynte å trykke serien.

Arbeidet med Vestby kommunes forretningsdrift krevde en god del kvelds- og helgearbeid før vi følte at vi kunne kjøre i gang serien.

Organisering av materialet

Vi forsto raskt at vi måtte ordne dokumenter og råutskrift av intervjuer på en måte som sikret oss oversikt over og muligheten til å søke i vårt eget materiale. Fra starten av la vi derfor inn alt materiale i regnearkprogrammet Excel.

Vi organiserte materialet ved å fylle ut fem kolonner:

Dokument-nummer, dato/år, kilde/navn, type dokument og antall sider i dokumentet.

Alt skriftlig materiale ble fortløpende nummerert og deretter satt inn i en ringperm. Ved å søke på for eksempel ordet Sagtun Eiendom AS i Excel, kunne vi finne alle dokumenter som handlet om dette selskapet. Ved bruk av vår egen nummerering kunne vi raskt hente ut det riktige dokumentet. Dette ga oss god oversikt og enkel tilgang til å finne igjen våre egne dokumenter etter hvert som vi trengte dem. Bare Eriksen og Halvorsen hadde tilgang til permen og arkivet på Excel.

God kontroll på materialet viste seg nyttig etter hvert som sakene kom på trykk og intervjuobjekter i selskapene tok avstand fra uttalelser og ansvar.

Kilder

Skriftlige kilder:

Vi bestemte oss tidlig for å tømme postjournalen til Vestby kommune for dokumenter om næringssselskapet og fjernvarmeselskapet for årene 2007 og 2008. Det ga kun tre treff.

Dokumentene inneholdt ingenting av betydning for prosjektet.

I kommunen fikk vi beskjed om at styreleder hadde tatt med seg alle papirene da han gikk av som ordfører og flyttet videre til næringslokalene for å ta fatt på styrevervet.

Vi hentet ut rolleutskrifter fra Brønnøysundregistrene over styreleder, daglig leder og samtlige styremedlemmer i Vestby Næringssselskap.

Vi hentet ut regnskaper fra Brønnøysundregistrene for Vestby Næringssselskap for 2006. Det var der vi fant den oppsiktsvekkende noten om lånet fra Sagtun Eiendom AS, som ble gitt av et selskap kontrollert av et av styremedlemmene i næringssselskapet. Funnet var så interessant at vi også bestilte regnskapene for 2005 og 2004, for å se om det var mer å grave i.

Vi bestilte også regnskapet for Sagtun Eiendom AS for 2006, samt regnskapet fra samme år for holdingsselskapet J. I. B. Holding. Sistnevnte selskap eier Sagtun AS.

Vi innhentet også den nye Eiermeldingen som Sørums kommuner hadde fått laget i kjølvannet av sin vannverksskandale, samt alt av tilgjengelige skriv, dokumenter og brev i den forbindelse.

Muntlige kilder:

Vi intervjuet sentrale aktører i både næringssselskapet og fjernvarmeselskapet. Vi innhentet kommentarer fra eksperter innen juss, etikk, økonomisk kriminalitet, styrearbeid og rikspolitikker om det vi hadde gravet frem. Vi fant kildene hos KS (Kommunenes Sentralforbund), Akershus fylkeskommune, Fylkesmannen i Oslo/Akershus, Sivilombudsmannen, Follo Distriktsrevisjon, Transparency International - en upartisk, global organisasjon som er stiftet for å motarbeide korrupsjon nasjonalt og internasjonalt, G-Partner - et firma med hovedvekt på granskning og forebygging av økonomisk kriminalitet, samt fra Styrelederskolen i Moss.

Vi reiste også til Sørums kommuner og intervjuet ordføreren der. Sørums har utarbeidet en Eiermelding etter vannverksskandalen i 2005. Videre snakket vi med innbyggere som på en eller annen måte ville bli berørt av næringssselskapets kjøp og salg av tomter.

Vi brukte åpne kilder, med et par unntak.

Proessen

Det første vi gjorde etter kommunestyremøtet 10. desember 2007 var å intervju styrelederen i Vestby Næringssselskap og daglig leder i begge selskapene. Begge var åpne om strategi, det antatte utbyttet i størrelsesorden 300 millioner kroner og hva som var tjent av penger så langt. Begge bekreftet også at næringssselskapet hadde stilt en rammekreditt til disposisjon ved opprettelsen av datterselskapet men benektet at tallet var to millioner kroner. Moss Avis satt allerede da på et dokument som viste at tallet var to millioner kroner.

Verken styreleder eller daglig leder syntes det var uheldig at de samme aktørene gikk igjen i begge selskaper og i sentrale politiske verv. Styreleder mente tvert imot at lokalpolitikere var de beste til å forvalte et kommunalt heleid selskap og at kommunen gjennom dette nærmest var garantert et godt resultat. Styreleder sa han ikke skjønnte spørsmålet om dobbeltroller og hevdet at det var daglig kontakt mellom styret og eier, hvilket ville si mellom selskapet og ordføreren i Vestby, som også hadde rollen som generalforsamling.

Opplysningene som kom frem i intervjuet med styreleder og daglig leder var stort sett ukjent for eierne, de folkevalgte.

Ordføreren sa at han hele tiden fikk god rapportering, men at kommunen nok trengte klarere retningslinjer for videreformidling.

Styreleder på sin side hevdet at det måtte være kommunestyrerepresentantenes eget ansvar å be om informasjon når de trengte det.

Den påviste manglende strukturen på innsyn og kontroll ble slaktet av juridiske eksperter.

Politikerne ble kritisert for påfallende slapt eierskap.

En uttalelse i Moss Avis fra datterselskapets styreleder om at et datterselskap ikke er noe selskap kommunen har noen styringsrett over, til tross for at det faktisk ble drevet på kommunens kreditt, og til tross for at det faktisk var eid av kommunen, fikk ekspertene til å heise det røde flagget.

En jurist hos fylkesmannen, som ønsket å være anonym, uttalte at varselklokkene burde ringe allerede når det opprettes datterselskap under heleide kommunale selskap. Realiteten kan fort bli at man organiserer seg bort fra offentlighet, noe uttalelsen til datterselskapets styreleder bekreftet.

Spørsmålet var også hvor godt orientert ordføreren var på vegne av kommunen. Avsløringer viste blant annet at han var ukjent med at han fremdeles i Brønnøysund sto oppført som styremedlem i næringselskapet, et verv han gikk ut av før han kunne tiltre som ordfører.

Næringselskapet hadde ikke innrapportert nyvalg av styre til Brønnøysund.

Ordføreren visste heller ikke hvor i kommunen næringselskapets årsmeldinger lå, eller hvor mye selskapet hadde tjent hittil på kjøp og salg av næringsstomter. Moss Avis kunne avsløre at tallet på det tidspunktet var 10 millioner kroner.

Serien avstedkom mange reaksjoner blant beboere og politikere. Naboer til etablerte næringsfelt og felt som var under planlegging hadde ingen tillit til at de samme politikerne som drev med salg, ville forvalte deres interesser i en konfliktsituasjon.

Kommunestyrerepresentantene la seg flate og innrømmet at de drev et dårlig eierskap.

Problemer

Ett av de største problemene underveis var å få kildene til å uttale seg konkret, og ikke generelt, om forholdene vi rullet opp i Vestby. Årsaken til denne tilbakeholdenheten ble oppgitt å være at flere av kildene lever av å holde kurs- og foredragsvirksomhet innenfor temaet kommunal forretningsdrift, eierskap, dobbeltroller og habilitet.

Et annet problem var at debatten rundt kommunal forretningsdrift nærmest hadde vært fraværende. Vi møtte liten forståelse blant de sentrale aktørene og lite kunnskap blant de øvrige folkevalgte.

De sentrale aktørene trykket aksjeloven til brystet, og mente at forretningsdrift må være unntatt offentlighet. Eierne, de folkevalgte, var nærmest uskolert i eierrollen.

Styrerepresentantene var tause og ba oss nesten uten unntak om å snakke med styreleder, selv i saker som angikk dem selv. Også styreleder i datterselskapet foretrakk at vi snakket med styreleder i moderselskapet.

Det gikk nesten ikke et kommunalt møte uten at det ble stilt spørsmål rundt saker Moss Avis hadde hatt på trykk.

Næringselskapets styreleder, tidligere ordfører og også leder for Ap i posisjon, kalte Moss Avis konsekvent for konspirasjonstidende fra talerstolen.

De øvrige folkevalgte takket fra samme talerstol for hva de fikk vite om sitt eget selskap gjennom artikkelserien.

Kravet om at Vestby kommune måtte endre sin kommunale forretningskikk økte i takt med sakene.

Disse sakene har stått på trykk

Onsdag 2. april 2008:

Lite nettverk styrer kommunal gullgruve
Tjente millioner på første næringsfelt
Anbefaler å rydde i uklare skillelinjer

Torsdag 3. april:

Én mann valgte styre
"Jeg visste ikke at jeg fremdeles står oppført som styremedlem"
"Ikke uvanlig med grums og samrøre"

Fredag 4. april:

Hatter av og hatter på (leder)
Beboerne er redd utbyggingssaken er avgjort på forhånd
Politikerne kritiseres for slapt eierskap
Vil kaste ut sentrale politikere av styrene

Lørdag 5. april:

"Kommunene skal styre selskapene, ikke omvendt"
"Vi politikere kan bare skylle oss selv"

Mandag 7. april:

Ga lån til skyhøy rente
Gikk med dundrende underskudd
Ordknapp om gullkantet låneavtale
Ti personer dro på tur for å studere fjernvarmesystemer

Tirsdag 8. april:

Skreddersyr energipolitikken
Forutsetter at eksperter lager planen

Onsdag 9. april:

Skandalen satte fortgang i å få orden på eierskapet
Dette er vannverksskandalen

Torsdag 10. april:

Vestby sa opp hele avtalen om kontroll
Visste ikke
Vedtak bør endres

Fredag 11. april:

Vil granske kommunens selskaper
Kan havne i sentralt etikuttvalg

Mandag 14. april:

”...Nå forstår vi hvorfor vi ikke blir hørt”
Godsterminalen på Kjenn seiler opp igjen
Ludvigsen orienterer kommunestyret i kveld
Brøt regler mot offentlig anskaffelse

Tirsdag 15. april:

Innrømmer dårlig informasjon om selskap

Lørdag 19. april:

”...men hvorfor har ingen sagt fra før”

Fredag 16. mai:

Vedtok gransking

Onsdag 4. juni:

”300 millioner i utbytte neste år”
Høring om makt og pengestrøm
Lanserer seg selv

Fredag 13. juni:

Forklarte seg om lån

Tirsdag 17. juni:

Kaster sine egne

Onsdag 18. juni:

Fra teknisk konkurs til overskudd
Vraket Isaksen, men gjenvalgte Block
Revisor har kontrollert lånet fra Isaksen
Ingen penger til eierskapskontroll

Fredag 20. juni:

Skuffet, men ikke overrasket
”Kunne vært nevnt”
Fratas muligheten til å utøve eierskap

Onsdag 10. september:

”Provoserende liten næringsinformasjon”

Torsdag 25. september:

Nærmere 90 bedrifter vil til kommunen
Habilitet og rolleblanding på dagsorden

Lørdag 4. oktober:

Lukter på utbytte i 300 mill.-klassen
Lite uttelling på eiendomsskatt

Mandag 20. oktober:
Åpenhet skal fjerne stempel
Nå skal det bli innsyn i eierskapet for folk flest

Moss Avis
8. jan. 2009

Journalist Mette Eriksen

(sign.)

Journalist Kjersti Halvorsen

(sign.)